

✪ TVORIVÉ AKTIVITY

✪ ŠATY ROBIA ČLOVEKA

Ako by ste asi vyzerali v tradičných etiópskych šatách? Vyrobté si na stretku zábavnú hru, kde si môžete vyskúšať, aké typy odevov nosia deti v Etiópii, Keni, Ugande, Južnom Sudáne, ale aj na Slovensku. Je dôležité uvedomiť si, že tak ako ani my na Slovensku nechodíme každý deň v kroji, ani ľudia v afrických krajinách sa denne neobliekajú podľa svojich tradícií. Sú kmene alebo oblasti, v ktorých sa ľudia obliekajú tradičnejšie, ale rovnako stretnete Keňana či Etiópana v športovom tričku a teniskách.

Pomôcky: 2 ks papierových pohárov (ideálne bielych), nožnice, lepidlo, 5 postáv (pozri prílohu 8), fotky hláv detí zo stretka (vo veľkosti prílohy), fixky alebo farbičky.

Postup: Postavičky z prílohy si nakopírujte podľa počtu detí na stretku. Každé dieťa dostane 5 postavičiek reprezentujúcich jednotlivé krajiny. Môžete si ich vyfarbiť. Postavičky si deti vystrihnú a odstrihnú im hlavy podľa naznačenej čiary. Jednotlivé oblečenia nalepíme dookola jedného z pohárov. Na miesta, kde majú byť hlavy, vystrihnete v pohári okienka. Lepte a strihajte rovno, všetky oblečenia a aj okienka musia byť v rovnakej výške. Na druhý zatiaľ prázdny pohár si nalepíme odstrihnuté hlavy. Dbajte na to, aby boli v rovnakej výške ako okienka na prvom pohári. Ako jednu z hláv môžete použiť aj vlastné fotky, ak ste si ich dopredu pripravili. Následne pohárik s hlavami vsunieme do pohárika s oblečením. Postupným otáčaním jedného z nich sa budú oblečenia pri postavičkách striedať. Takto si aj taký Jožko či Anička môžu vyskúšať odevy kamarátov z krajín východnej Afriky. Ak sa vám oblečenie zunuje, môžete si s deťmi pokojne navrhnuť vlastné modely a doplniť si ich na poháre.

✪ NECH HVIEZDA ZAŽIARI

Pestré dekorácie z drobných korálikov môžete vidieť naprieč celou Afrikou. Môžete vidieť bohaté čelenky Masajov alebo náhrdelníky Samburov, v Južnom Sudáne dokonca aj celotelové korzety. Vedeli ste, že farby korálikov majú aj svoj význam? Červená farba je symbolom sily, odvahy a jednoty, modrá symbolizuje energiu, oblohu, zelená je farbou krajiny a poľnohospodárskej prosperity, produkcie, oranžová je farbou priateľstva, vrúcnosti a štedrosti, žltá zase prináša slnko, rast a plodnosť. Biela je farbou čistoty a zdravia, ale ani čierna neznamená nič zlé, značí jednotu a harmóniu. Zaujímavý je aj fakt, že jedným z najväčších výrobcov drobných korálikov je Česká republika, je tak dosť možné, že pestré náramky z tradičného kenského „Masaai marketu“ začali svoju cestu u našich susedov. Vyrobté si hviezdy, ktorými môžete ozvláštniť svoje kolednícke kostýmy alebo ich využiť ako dekoráciu.

Pomôcky: drôt, kliešte, pestré korálky, kliešte na tvarovanie drôtu, farebné stužky, nožnice.

Postup: Pomocou klieští vytvarujte z drôtu hviezdu. Zvoľte dostatočne tenký drôt, aby sa naň dali navliecť korálky. Na celý hviezdový drôt navlečte korálky podľa vlastnej farebnej preferencie, či jednofarebné alebo pestré, je len na vás. Konce upravte pomocou klieští tak, aby vám sa vám korálky nevyvliekali. Na jeden cíp hviezdy môžete navliecť niekoľko pestrých stužiek a vytvoriť tak chvost kométy. Následne si hviezdíčky môžete zavesiť niekam do priestoru alebo ich využiť ako brošne na svoje kolednícke oblečenie.

OSLAVUJTE SPOLU S NAVŠTÍVENÝMI RODINAMI

Dobrá novina oslavuje 30 rokov a to si zaslúži oslavu. Potešíť sa z tohto krásneho jubilea môžete aj s rodinami, ktoré počas koledovania navštívite. Pripravte pre nich chutnú sladkosť, ugandskú **kashatu** (čítaj kašatu).

Na prípravu budete potrebovať:

- 2 šálky strúhaného kokosu
- 1/3 šálky mlieka
- 2 šálky cukru
- 1/2 šálky vody
- 1/2 lyžičky mletej škorice (môžete použiť aj iné korenie, napr. kardamóm)
- 1 lyžičku vanilky (môžete použiť aj pastu, extrakt alebo nahradiť časť cukru vanilkovým cukrom)
- štipku soli
- maslo na vymastenie plechu
- menší plech (približne 20 x 20 cm)

Postup:

1. Plech si vymastíte maslom.
2. V miske zmiešajte kokos a mlieko, nechajte mlieko vsiaknuť do kokosu.
3. V hrnci zmiešajte vodu a cukor a za stáleho miešania zohrievajte, kým sa cukor nerozpustí. Varte, až kým nevznikne sirupovitá hmota.
4. Do sirupu pridajte kokosovú zmes, škoricu a soľ. Všetko dobre premiešajte. Pokračujte vo varení a miešaní, kým sa zmes nezačne od hrnca odlepovať (približne 8 - 10 min.). Varte na miernom až slabom ohni, aby vám kokos nezačal hnednúť. Ku koncu vmiešajte vanilkový extrakt. Ak by ste

chceli dezert farebný, v tomto momente môžete pridať potravinárske farbivo.

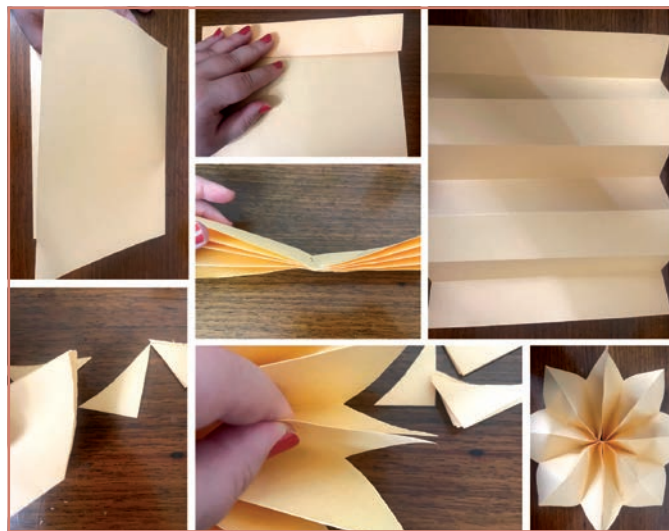
5. Hmotu rozotiahnite do pripraveného plechu a nechajte stuhnúť v chladničke. Potom stačí kashatu nakrájať a podeliť sa o ňu.

zdroj: bit.ly/kashata

PÁRTY TIPY NA OSLAVU 30 ROKOV DOBREJ NOVINY

Hviezdna girlanda

Ak chystáte oslavu, môžete si skrášliť priestor girlandou, ktorá svojím tvarom pripomína vianočnú ružu, ale aj dobronovinový

hviezdu. Zvládnete si ju vyrobiť aj s deťmi na stretku, postup je veľmi jednoduchý.

Pomôcky: farebné papiere, nožnice, spinkovač, dierkovač, šnúrka na zavesenie.

Origami svetielka

Nič nedodá vašej párty väčší šmrnc ako svetelné reťaze. Občajné svetielka si môžete jednoducho ozvláštniť a poskladať si na ne origami lampióniky, ktoré im dodajú úplne nový rozmer. Lampióniky v tvare kocky budeme skladať z papierov v tvare štvorcov. Tieto si môžete nastrihať z farebného papiera alebo

si na bielom papieri vykúzliti vlastné ornamente. Môžu to byť kolednícke motívy, ľudové prvky z vášho regiónu alebo africké vzory, aké sme zvolili aj my v ukážke. Nechajte sa inšpirovať a vyskladajte si unikátne svetielka.

Pomôcky: papier, prípadne farbičky, nožnice a svetielka.

Tipy na kolednícke oblečenie a doplnky

30 rokov, to si už zaslúži aj vynoviť šatník! Vytvorte si batikované plášte pre kráľov. Postačí vám biela látka, pokojne aj staršia plachta. Môžete siahnuť po dostupných farbách na textil alebo využiť prírodné metódy. Čo z kuchyne môžete použiť? Hoci zimné obdobie nám uberá na možnostiach, predsa len viete zaujímavé odtiene odfarbiť aj z dostupných surovín. Na získanie žltých odtieňov vám skvele poslúži kurkuma, viac do hnedo ružovej, môžete si pomôcť kôstkou a šupkami z avokáda. Pre sýtejší červený odtieň môžete využiť cviklu alebo sušené kvety ibišteka. Ak siahnete po červenej kapuste, podarí sa vám získať odtiene fialovej a po pridaní sódy bikarbóny dosiahnete modrú farbu. Farby nebudú také sýte ako pri umelých farbách, ale to vám dáva väčší priestor na dozdobenie. Môžete si plášte ozvláštniť

prišitými korálikmi, vyšit' na ne hviezdu Dobrej noviny alebo obyčajnou čiernou fixkou na textil doplniť africké ornamente. Inšpirácie nájdete v prílohe 8.

Hudobné nástroje

V afrických kultúrach sa množstvo nástrojov vyrába z prírodných surovín, mnohé z nich napríklad z kalabashovej tekvice, ktorá zdrevnatie. Tú síce na slovenskú nemáme, ale hrkálky si môžete vyrobiť z orechových škrupín, stačí väčšie množstvo škrupín prevrátať a navliecť do nich šnúрку. Následne všetky šnúrky zviažete dokopy. Na konci môžete vytvoriť slučku, aby sa vám nástroj lepšie držal.

Z orechov si môžete vyrobiť aj malé perkusie – kastanety, ktoré sa používajú najmä v španielskej kultúre. Na výrobu jedného takéhoto nástroja vám postačí pásik kartónu dlhý približne 18 cm, 2 polovice škrupín, lepidlo a farby. Jednu stranu kartónu si môžete pomalovať pestrými vzormi. Kartón zložíme na polovicu nepomalovanou stranou dovnútra. Oba konce zastrihneme do oblúkov. Na každý z koncov vnútornej strany nalepíme jednu škrupinu. Nástroj držíme v dlani medzi palcom a ostatnými prstami. Klepaním orieškov o seba vzniká zaujímavý zvuk.

zdroj: pinterest

